

ลับๆ ล่อๆ

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ขอฟังคำสอนค่ะ”

กราบนมัสการหลวงพ่อก่อน หลูกมีคำถามเกี่ยวกับของจริงและของปลอม ทางที่ลูก
ของจริงนั้นมันต้องเห็นกายก่อนเสมอใช่ไหมคะ

ลูกก็ยอมรับว่ายังภาวนาไปไม่ถึงไหนหรอกค่ะ ลูกก็ละอายใจต่อหลวงพ่อก่อนอยู่
ที่ ไม่ได้เป็นนักปฏิบัติเข้มข้นเหมือนคนอื่นเขา และก็ดันอยากจะทำด้วยนะค่ะ ลูกก็
กลัวหลวงพ่อนะค่ะ แต่ลูกก็ยังอยากจะทำ เพราะลูกก็พยายามทำของลูกอยู่ค่ะ ได้
นิดๆ หน่อยๆ ลูกก็พยายามอยู่ค่ะ

ลูกแอบไปฟังเทปเดิมๆ ของหลวงพ่อก่อนเมื่อครั้งเริ่มแรกๆ เรื่อยมา ลูกก็ได้เข้าใจ
แนวทางมากขึ้นค่ะ แต่ต้องขอโทษนะค่ะ ที่ผ่านมานั้นมันวุ่นวายไปพักใหญ่ๆ เพราะลูก
ศึกษามาน้อย ยังไม่เข้าใจอะไรเลยนะค่ะ ตอนนี้นักพยายามทำเหมือนหลวงพ่อก่อนที่
ถ้าอยู่กับพุทโธจะไม่เสีย ก็รู้สึกว่าจะอยู่กับพุทโธได้มากขึ้น นานขึ้น ก็พยายามพุทโธไป
เรื่อยๆ ค่ะ ถึงจะยังไม่เคยเห็นกาย ลูกก็พยายามทำอยู่ค่ะ แต่มันก็มีลักษณะแบบนี้มาก
ขึ้น คือคล้ายๆ ยังรู้สึกตัวอยู่ระดับหนึ่ง (เคลิ้มไป ไม่หลับไปเสียทีเดียวนะค่ะ) มันมี
ความคิดผุดขึ้นมาเป็นทอดๆ เป็นสายต่อๆ กันไป เมื่อรู้แล้ว ลูกพยายามจะดูสิ่งที่ว่ามัน
คืออะไร แล้วมันก็จะหายไป หายไป เป็นเหมือนอะไรที่ผลุบๆ โผล่ๆ นะค่ะ แล้วลูกก็
พยายามตั้งสติใหม่ ประคองตัวไว้ พุทโธต่อไปนะค่ะ

ลูกจำได้ว่า ครั้งสุดท้ายหลวงพ่อบอกว่าจับหัวใจให้ได้ ตอนนั้นลูกก็ไม่เข้าใจนะ
ค่ะ หลวงพ่อก่อนหมายถึงตัวนี้ใช่ไหม หรือถ้ายังไม่ใช่ ไม่ถูก ก็ไม่เป็นไรค่ะ ขอให้หลวงพ่อก่อน
อธิบายด้วย

ตอบ : อธิบายเริ่มต้น เวลาปฏิบัติ เพราะเวลาปฏิบัติไป เขาปฏิบัติ แล้วเวลาเขาไปปฏิบัติแล้วมันมีหลักอยู่บ้าง พอไปเจอพระ พอพระเขาสอน เขาไปจับประเด็นว่ามันถูกหรือผิด พอมันถูกหรือผิดแล้ว เขาเขียนถามมาเรื่อยๆ ก็อบรมกันมาตลอด ตอนนี่พออบรมมาตลอด พอปฏิบัติไปแล้ว เริ่มต้นว่ามันสับสน มันไม่เข้าใจสิ่งใดเลย แต่พอมันจับทางได้ เห็นไหม จับทางได้ พอจับทางได้มันก็กลับมาอยู่กับความเป็นจริง

ถ้ากลับมาอยู่กับความเป็นจริง อยู่กับพุทโธนี่ อยู่กับพุทโธ อยู่กับความรู้สึกเรานี่ อยู่กับพุทโธ อยู่กับความรู้สึก

แต่ส่วนใหญ่แล้วนักปฏิบัติเรา เราจะไปฟังเขาคุยกัน เวลาฟังเขาคุยกัน โดยส่วนใหญ่เขาจะบอกว่าเวลาเขาปฏิบัติไปแล้วเขาจะไปรู้ไปเห็น ไปรับรู้สิ่งใด เขาก็ตื่นตื่น เขาก็ตื่นตื่น เขาก็อยากจะเป็นเหมือนเขา อยากจะเป็นเหมือนเขา อยากจะเห็นเหมือนเขา ถ้าเราปฏิบัติแล้วเราไม่ได้เป็นเหมือนเขา เราไม่เห็นเหมือนเขา เราจะปฏิบัติไม่เป็น ใต้คนที่ปฏิบัติแล้วจะต้องรู้ต้องเห็น ต้องเห็นสิ่งแปลกๆ นั้น คนนั้นเขาถึงจะปฏิบัติเป็น แล้วเราไปฟังเขา เขาพูดกันอย่างนั้นนะ แล้วเราก็เชื่อ

แต่เป็นความจริงนะ เวลาความจริง ครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัตินะ ท่านบอกนั้นละ ต้นเหตุจะให้เราออกนอกกลุ่มนอกรทาง ถ้าออกนอกกลุ่มนอกรทาง เพราะไปรู้ไปเห็นไป ไปรู้ไปเห็น ใครเป็นคนไปเห็นละ

เวลาโยมมาหาเรา เขาบอกว่าเขาู้เห็นต่างๆ

เราบอกว่า โยมลืมตามองเห็นเราไหม

เห็น

โยมหลับตาเห็นเราไหม

ไม่เห็น

นี่ก็เหมือนกัน จิตมันส่งออก มันไปรับรู้ จิตมันออกไปรับรู้ เราลืมตา เราหลับตา ตัวเรายังมีอยู่หรือเปล่า เราจะลืมตา เราจะหลับตา เขาก็ยังอยู่ที่นี่ใหม่ ถ้าเราลืมตา เขาก็มองเห็นภาพทุกอย่างไปทั่ว ถ้าเราหลับตา ภาพนั้นก็จับ แต่เราก็ยังอยู่

แต่ถ้าเรานึกพุทโธๆ เราไม่ส่งออก มันก็จะเป็นจิตมันเป็นความสงบใจ โดยหลักขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศิล สมาธิ ปัญญา ศิลคือความปกติของชีวิตประจำวัน ชีวิตประจำวัน ศิลคือความปกติของใจ ใจเป็นปกติคือว่ามีศีล

แต่ถ้าเป็นมโนกรรม เวลาจะเอาสมาธิ บอกว่า เราไม่ได้ทำอะไรผิดพลาดเลย เรามีศีลสมบูรณ์ แต่เรายังคิดนอกเรื่องอยู่เนี่ย ความคิดยังเผลออยู่อย่างนี้ มันไม่ปกติไง ถ้ามันไม่ปกติ ถ้าเราพุทโธๆ ให้มันปกติ เห็นใหม่ ศิล สมาธิ สมาธิคือจิตตั้งมั่น พอจิตมันปกติ พอจิตมันปกติแล้ว ถ้ามันยกขึ้นสู่ปัญญา มันก็จะเป็นขั้นตอนเลย

ของแค่นี้ ศิล สมาธิ ปัญญา แต่ทำกันไม่เป็น ทำกันไม่ได้ ทำไม่ได้หรอก มันไปไหนก็ไม่รู้ ไปข้างนอกหมดเลย แล้วก็ไปคุยกันนะ ฐุ่น ฐุ่น เห็นนั่นเห็นนี่ ทุกคนก็ตื่นเต้น

แต่ถ้ามันเป็นจริง คนเราเป็นจริงนะ เราปฏิบัติขนาดไหน มันก็จะรู้จะเห็นอย่างนั้นนะ เช่น แม่ชีแก้ว แม่ชีแก้วเวลาปฏิบัติไป มันเป็นวาสนานะ คนเรามันเป็นการสร้างบุญกุศลมาด้วยกัน

เวลาแม่ชีแก้วยังเป็นวัยรุ่นอยู่ หลวงปู่มั่นท่านอุดงค์มา แล้วแม่ชีแก้วเป็นเด็กๆ มาใส่บาตร พอใส่บาตร ท่านยิ้มเลย ท่านยิ้มแล้วบอกว่าให้ไปวัดนะ ไปวัดแล้วท่านก็สอนแม่ชีแก้วปฏิบัติ พอแม่ชีแก้วปฏิบัติไปเห็นนิมิตต่างๆ ท่านจะแก้ไปเรื่อย

สุดท้ายแล้ว สุดท้ายเวลาท่านจะอุดงค์ต่อไป อย่าปฏิบัตินะ อย่าปฏิบัติเพราะมันไม่มีคนแก้ไข ถ้าเป็นผู้ชายจะให้บวชเณรไปด้วย นี่มันเป็นผู้หญิง ถ้าเป็นผู้หญิง มันไปด้วยมันไปลำบาก ฉะนั้น มันก็อยู่กับโลกเขาไป เป็นกรรมของสัตว์ แต่ต่อไปจะมีคนมาแก้อยู่นะ

สุดท้ายก็หลวงตาไปแก้ พอหลวงตาไปแก้ เวลาหลวงตาท่านไปถึงนั้น ให้แม่ชีแก้วเล่าให้ฟัง พอแม่ชีแก้วเล่าให้ฟังนะ ท่านก็บอกเลย โอ้โฮ! ไปรู้ไปเห็น เทวดาเต็มไปหมดเลย แม่ชีแก้วยังภูมิใจนะว่าฉันภาวนาเก่ง

แต่หลวงตาท่านคิดได้ทันทีเลย นี่คนภาวนาเป็น อ้อ! อย่างนี้เองที่หลวงปู่มั่นบอกไม่ให้ปฏิบัติ ถ้ามันไม่มีคนแก้ ไม่มีคนคุม ถ้าปฏิบัติไปแล้วมันจะหลุด มันจะไปออกเรื่องนอกราว

เวลาหลวงปู่มันท่านจะถูกต้องไป นี่เป็นผู้หญิงนะ เอาไปด้วยไม่ได้ ถ้าเป็นผู้ชาย จะบวชเณรแล้วเอาไปด้วย เพราะเอาไปด้วย เวลาปฏิบัติไป ครูบาอาจารย์ท่านคอยแก้ไขให้ได้ใจ เวลาไปรู้ไปเห็นอะไรมันจะไม่เสีย แต่เป็นผู้หญิง เอาไปด้วยไม่ได้ ก็ทิ้งไว้ก่อน อนาคตจะมีคนมาสอนหรือ อย่าปฏิบัตินะ อย่าปฏิบัติไปมาก เดี่ยวพอมันออกรู้ ออกเห็นไป ถ้าคนเราไปเห็นสิ่งใดที่มันตกใจได้ มันถึงกับทำให้ขาดสติได้ ทำให้เสียได้ ทำให้ถึงกับบ้าได้ ว่าอย่างนั้นเลย ฉะนั้น ท่านบอกว่าอย่าปฏิบัตินะ อย่าทำ เวลาต่อไปข้างหน้าจะมีคนมาสอน

แล้วพอหลวงปู่มันท่านถูกต้องไป แม่ชีแก้วก็บอกว่าอยากปฏิบัติ ด้วยความอยาก ก็ปฏิบัติแบบระวังเอา เห็นไหม ปฏิบัติแล้วระวังเอานะ กลัวมันจะเสีย ปฏิบัติไประวังไป แต่ไม่มีใครแก้

แต่พอหลวงตาท่านมา หลวงตาท่านเป็นพระหนุ่มใช้ใหม่ แม่ชีแก้วอายุก็มากขึ้น แล้วเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มันใช้ใหม่ มันก็มีกรรมตา ตัวตนมันก็สูง แหม! พระเด็ก ๆ จะมาสอนเราได้อย่างไร แต่เวลาเล่าให้หลวงตาฟัง หลวงตาท่านภาวนาจบแล้ว ท่านรู้ อ้อ! อย่างนี้เองที่หลวงปู่มันไม่ให้ปฏิบัติเพราะมันส่งออก

แล้วเวลาหลวงตาท่านจะแก้ เห็นไหม เริ่มต้นคนมันเคยออกใช้ใหม่ ท่านบอกว่า ถ้ามันจะออกไปรู้บ้างก็ได้ หรือบางที่เราก็ตั่งสติไว้บ้างก็ได้ ได้ไหม

ไม่ได้ อะไรก็ไม่ได้ทั้งนั้นเลย เพราะมันเคย สุดท้ายก็ไล่เลย พอไล่แล้ว ท่านเสียใจใจ ที่มันจะระลึกได้เพราะความเสียใจ พอไล่แล้ว มันปรึกษาใครไม่ได้ จะทำอย่างไรก็ไม่ได้ แต่คำสั่งของหลวงตามันยังจำได้ว่าห้ามส่งออก ยังจำได้ แต่ด้วยทิวฐิฐิวทำไม่ได้ แต่พอโดนไล่ โดนไล่ มันปรึกษาใครไม่ได้แล้ว มันเข้าหลักประหารแล้ว มันต้องทำเอง ก็เลยตั้งใจเลย อ้าว! ท่านบอกไม่ให้ส่งออกก็ลองไว้ ดิ่งไว้ไม่ให้ส่งออก

พอรู้ไว้ไม่ให้ส่งออกจริงๆ โอ้โฮ! จิตมันเข้าไปสงบ พอจิตสงบไป มันไปเห็นกาย เห็นหลวงตามาในนิมิตเลย เอาดาบมาฟันร่างกายพับๆ เลย นั่นนะกรรมย่อยสลาย มันซึ่ง มันส่งออกรู้มาทั่วโลกธาตุ มันไม่เคยมีอารมณ์แบบนี้เลย เวลาจิตมันสงบแล้ว พอไปเห็นสติปัญญา ๔ มันแตกต่างอย่างไร มันอ้อ! ขึ้นมานะ โอ้โฮ! ขึ้นไปกราบหลวงตา กราบแล้วกราบเล่า

อันนี้เรายกมาเปรียบเทียบว่า เวลาคนภาวนาแล้วอยากรู้ อยากเห็น พอปฏิบัติไป ก็เอามานั่งไม้กันคุยกันแต่เรื่องออกไปรู้ข้างนอก มันไม่เกี่ยวกับอริยสัจเลย มันไม่เกี่ยวกับที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเลย แต่เวลาเราจะทำความเข้าใจ เข้ามาก็มาน้อยเนื้อต่ำใจ ทำไม่ได้ ปฏิบัติแล้วปฏิบัติไม่ได้เหมือนเขา เขาปฏิบัติแล้วก็ไปรู้ไปเห็น เขาปฏิบัติไปรู้วาระจิต... ไร้สาระ

แต่มันจะพูดว่าไร้สาระได้ มันต้องมีหลักหน้อยหนึ่ง ถ้าไม่มีหลักหน้อยหนึ่ง สาระ หรือไม่สาระ เราไม่รู้ เป็นสาระหรือไม่เป็นสาระ เราไม่รู้ เพราะเราไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นสาระ และไม่เป็นสาระ เราก็เลยโลเลไปกับเขาด้วย แต่ถ้ามีหลักแล้ว มันรู้ว่าอะไรเป็นสาระ อะไรไร้สาระ มันก็เลยไม่ไปกับเขา ถ้าไม่ไปกับเขา มันก็เข้ามาคำถามใจ

คำถามเขาบอกว่าแต่เดิมปฏิบัติไปแล้วล้มลุกคลุกคลาน แต่เขาบอกว่า และฉัน อยากจะคุยด้วยนะ

อยากคุยเพราะมันรู้ มันรู้แล้วมันแน่นหัวอก มันอยากระบาย แต่ระบายไปแล้วมันก็เป็นเรื่องโลกๆ ใจ

ฉะนั้น เพียงแต่ว่าเขาบอกว่า แล้วแอบไปฟังเทปเดิมๆ ของหลวงพ่อกี่สอนไว้ แล้วก็พยายามจะกลับมา

กลับมาเพราะอะไร เพราะเราผิดพลาดไปแล้วไง คือเราทำมามาก เราล้มลุกคลุกคลานมามาก แล้วเราไม่ได้สิ่งใดเลย ฉะนั้น ตอนนี่เขาพยายามนึกถึงคำสอนหลวงพ่อบอกว่า ให้อยู่กับผู้รู้ ให้อยู่กับพุทธโธ

คำนี้เราซาบซึ้งมาก ซาบซึ้งเพราะหลวงตาเวลาท่านอยู่กับหลวงปู่มั่น แล้วหลวงปู่มั่นท่านจะนิพพานไป ท่านสั่งเสียไว้ เพราะหลวงตา จิตท่านพิจารณาอสุภะ ท่านไปแรงมาก จิตที่คนเป็นมหาสติ มหาปัญญา ภาวนามันจะรุนแรง ก็เลสมันแรง ธรรมะก็แรง

ฉะนั้น เวลาแรง เวลาปฏิบัติไปข้างหน้า เวลาไม่มีทางไป ท่านถึงสั่งเสียไว้ หลวงปู่มั่นสั่งเสียไว้ ถ้ามันหาทางไปไม่ได้ มันจนตรอก ให้อยู่กับผู้รู้ ให้อยู่กับพุทธโธ มันจะไม่เสีย ถ้าอยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทธโธ เราอยู่กับตัวตนของเรา เราอยู่กับ

สติของเรา เราอยู่กับคำบริกรรมของเรา แล้วถ้าเราพุทโธ เราสร้างตัวตนเราได้ ถ้ามันแข็งแกร่งขึ้นมามันต้องมีทางไป

คำนี้เป็นคำสั่งเสียของหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่านสั่งเสียหลวงตา หลวงตาท่านก็มาเล่าให้ลูกศิษย์ฟัง แล้วเราก็จำขี้ปากมาอ้าอู่นี้ “อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทโธ แล้วจะไม่เสีย” แล้วเขาก็เห็นด้วย แล้วเขาก็มาทำ อยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทโธ เขาบอกว่า อยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทโธ

ถ้าการปฏิบัติถูกต้องมันจะเห็นสติปัญญา ๔ คือเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง อันนั้นยกขึ้นสู่วิปัสสนา

แต่โดยพื้นฐานของเรา เราอยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทโธ เราต้องการให้จิตเราสงบ เราต้องการให้เรามีกำลัง ถ้าเรามีกำลังแล้ว เวลาเราทำงานแล้วมันจะทำได้

ถ้ามีกำลังแล้ว หนึ่ง เราจะไม่โดนกิเลสขูดลากไป กิเลสมันจะขูดลาก ความคิดมันเกิดขึ้นมันจะเป็นเหยื่อล่อ แล้วมันก็ขูดเราลากไป ไปภาวนา ไปเห็นนิมิต ไปเห็นรูต่างๆ มันก็พยายามจะขูดลากเราไป การทำคุณงามความดีของเรา กิเลสมันคอยมาต่อรอง คอยมาขูดกระชากลากเราไป แล้วเราก็บอกเราทำดี เราปฏิบัติ เราหวังดี แต่ไม่ได้บอกว่าเวลาปฏิบัติ เราหวังดี แต่กิเลสมันมาต่อรอง กิเลสมันคอยมาต่อรอง กิเลสมันคอยมาพลิกแพลง แล้วมันก็มาหลอกหลวง แล้วเราก็ไปกับมัน

ฉะนั้น ถ้าเราอยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทโธด้วยความเข้มแข็ง ถ้าจิตมันสงบแล้วมันจะมาต่อรองเราไม่ได้ เหมือนเราเป็นผู้ใหญ่ เราบรรลุนิติภาวะ ใครจะมาต่อรอง ใครจะมาชักนำไป เรามีจุดยืน เราไม่ไปตามนั้น

เขาบอกว่า ถ้าการปฏิบัติมันต้องเห็นกายใจใหม่มันถึงจะเป็นสติปัญญา ๔ มันถึงเป็นการปฏิบัติ

อันนั้นอนาคต เริ่มต้นให้รักษาตัวเองให้ได้ รักษาตัวเองให้ได้ ทำความสงบของใจให้ได้ ถ้าใจสงบแล้ว เราจะมีจุดยืนของเรา เราจะอยู่กับโลกนี้โดยไม่ติดโลก

เราเป็นมนุษย์นี่ เรามีหน้าที่การงานของเราเนี่ย เราทำงานแล้วก็คือทำงาน ทำงานเพื่อหาเลี้ยงปาก แล้วถึงเวลาแล้วเราจะหาเลี้ยงใจเรา เราทำของเราได้ถ้าจิตเราดี

ถ้าจิตเราไม่ดีนะ มันน้อยเนื้อต่ำใจไปหมด แล้วมันก็จะประชดชีวิตด้วย ทำให้เราอยู่กับโลกหรือจะเร็วกว่าโลกไปเลย อันนั้นถ้าเวลากิเลสมันได้ที่ เวลากิเลสมันได้ที่ มันขึ้นช็อคแล้วนะ เรานี้แย้ไปเลย แต่ถ้าเรามีสติปัญญาเนาะ เราควบคุมกิเลสไว้ได้เนาะ เราจะพอดำรงชีวิตได้ แต่ถ้าเราเห็นกายแล้วยกขึ้นวิปัสสนา นั้นมันจะทำให้เรามีคุณธรรมในใจ

ฉะนั้น เขาบอกว่า มันต้องเห็นกายใช้ไหม แต่ถ้าไม่เห็นกาย เพียงแต่ว่าเขาสงสัยว่าเวลาเขาอยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทโธ เขาเห็นความคิดของเขา ความคิดที่มันผุดขึ้นมา ถ้าความคิดที่ผุดขึ้นมา มันมีความคิดผุดขึ้นมาแล้วส่งต่อเป็นทอดๆ เป็นสายต่อเนื่องกันไป แล้วเขาพยายามจะรู้เท่าอันนี้ อันนี้ใช้ไหมที่บอกว่าเราจับได้ อันนี้ใช้ไหมที่เราจับได้

ถ้าเรามีสติปัญญาพอเนาะ เราเห็นความคิด ที่ว่าหลงปุ่ดูลย่ท่านเน้นย้ำไง เน้นย้ำตลอด “จิตเห็นอาการของจิต ความคิดมันเกิดจากจิต”

คอมพิวเตอร์นะ ถ้ามันไม่มีไฟหรือไฟมันตก คอมพิวเตอร์ยังใช้งานไม่ได้เลย แล้วถ้ามันไม่มีโปรแกรมยังใช้งานไม่ได้ใหญ่ แต่ถ้ามันไม่มีจิต ความคิดมันมาจากไหน เวลาเรามอง เรามีความทุกข์เพราะความคิด เราทุกข์เรายากก็เพราะกิเลสต้นหาความทะยานอยาก แต่มันเกิดบนอะไรละ ตึกตามันทุกข์ใหม่ ตึกตानी ตึกตาทิวางอยู่มันทุกข์ใหม่ มันไม่มีหัวใจ มันไม่ทุกข์หรือก แร่ธาตุมันไม่ทุกข์หรือก ใ้ทุกข์นี้มันทุกข์เพราะหัวใจของคน ถ้าหัวใจของคน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้จิตมันสงบเข้ามา พอจิตสงบแล้ว จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นความคิด

จะบอกว่า ที่มันผลุบๆ โผล่ๆ สิ่งนี้มันถูกต้องไหม ที่เห็น ที่หลงพอให้จับได้

ถ้ามันจับได้ตามความเป็นจริงนะ เวลาปฏิบัติไปมันลับๆ ล่อๆ เวลามันทำไป แบบว่ากิเลสมันต่อรอง มันทำไม่ได้จริง ถ้าทำได้จริงนะ เวลาความคิดมันเกิดขึ้น มันจับได้ ถ้าจับได้ จิตเห็นอาการของจิต เราจะฝึกหัดภาวนาไปได้ ถ้าเราฝึกหัดภาวนาไปได้เนาะ พอจับได้ พิจารณาไปได้เนาะ เราจะภาวนาเป็น พอภาวนาเป็นนะ

เวลาเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดุสิต สุตมยปัญญาที่ศึกษาเล่าเรียนมา ชื่อมันทั้งนั้นนะ พอชื่อ นั่นเป็นชื่อของมันนะ คือธรรมะสาธารณะ คือสมบัติสาธารณะ ไม่ใช่สมบัติของเรา เราก็ใช้สอย

แต่ถ้าเป็นสมบัติของเรา มันแตกต่างกันนะ ความรู้สึกมันแตกต่างกัน เวลาจิตมันสงบแล้วนี่เป็นความรู้สึกของเรา ถ้าจิตมันยกขึ้นสู่วิปัสสนา จิตเห็นอาการของจิต เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง พอมันจับได้ นี่สมบัติส่วนตัว นี่สมบัติของเรา

ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล หัวใจดวงใดปฏิบัติไม่มีมรรค มันจะเกิดผลขึ้นมาไม่ได้ แต่ถ้าไม่มีมรรค แล้วสิ่งที่เกิดขึ้นที่เราทำอยู่นั้นมันคืออะไร นั่นคือสัญชาตญาณ คือสถานะของความเป็นมนุษย์ มนุษย์มันมีความรู้สึกนึกคิด ก็ความรู้สึกนึกคิด เราเข้าใจว่าความรู้สึกนึกคิดนั้นเป็นธรรม แต่มันยังไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่ธรรมเพราะอะไร เพราะสถานะ คำว่า “สถานะ” นี่เป็นสิทธิ์ ความสิทธิ์ของมนุษย์มีธาตุ ๔ และชั้นที่ ๕ แต่เวลาปฏิบัติ จิตมันสงบเข้ามา เห็นใหม่

เวลาปาราชิก ๔ นะ จิตถ้ามีฉาน เขาเรียกว่า ผู้ที่ไม่มีฉานแล้วถอดตนว่ามีฉาน ตั้งแต่ฉานขึ้นไป อวดอุตตริมนุสสธรรม ธรรมที่เหนือมนุษย์ จิตสงบ เวลาจิตสงบ พวกฉานพวกอะไรอวดอุตตริ มันเหนือโลกใจ

ถ้าจิตมันสงบแล้วมันมีหลักของมันใช่ไหม ถ้าหลักของมัน ถ้ามันออกวิปัสสนาไป นี่สมบัติส่วนตัว สมบัติส่วนตัวดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้นเห็นอย่างนี้ปั๊บ ใจดวงนั้นถ้ามันใช้ปัญญาได้ มันจะเกิดภาวนามยปัญญา มันจะภาวนาเป็น

ฉะนั้น เขาถามว่า สิ่งของมันผลุบๆ โผล่ๆ ที่เขาจับได้ อันนี้หรือเปล่าที่หลวงพ่อบอกว่าต้องจับให้ได้ๆ จับหัวใจให้ได้

คำว่า “จับให้ได้” จับอาการให้ได้ จับความรู้สึกเราให้ได้ ถ้ามันจับได้ มันก็จับได้แบบโลก อย่างเช่นเวลาเราไปเที่ยวป่าช้า เราไปดูภายนอก เราดูร่างกายคนอื่นสิ ไปโรงพยาบาลไปเห็นคนเจ็บไข้ได้ป่วย มันสะเทือนใจนะ เห็นแต่สายน้ำเกลือ เขาสะเทือน

ใจใหม่ นี่ภายนอก เข้าไปดูทำไมละ ดูให้มันสลดใจ เราไปเที่ยวป่าช้ากัน ไปดูคนเจ็บใช้ได้ป่วยให้มันสลด ให้จิตใจมันสลด ถ้าจิตใจมันสลดแล้วมันไม่เห่อเหิม

ที่มันทุกข์มันยากอยู่เนี่ยเพราะมันเห่อเหิม มันอี๊กเหิม มันเห่อเหิมจนเกินไป แต่เราดูภายนอกๆ ให้มันสลด ให้มันสลด ให้มันธรรมสังเวช พอสังเวชขึ้นมามันจะกลับมาสู่ตัวเรา ถ้ากลับมาสู่ตัวเรา ถ้าเราตั้งสติได้ มันจะเป็นสัมมาสมาธิ นั่นล่ะคือความสงบ

แล้วพอสงบแล้วนะ มันเห็นกายอีกที มันเห็นโดยจิต จิตเห็นกายของเรา จิตเห็นกายของเรา ที่นี้จิตเห็นความคิดของเรา จิตเห็นเวทนาของเรา จิตเห็นธรรมของเรา เห็นใหม่ สติปฏิฐาน ๔ อันนี้ถือว่าเป็นแนวทาง แนวทางปฏิบัติ

ฉะนั้น ถ้ามันถูกต้องใหม่ เราว่าใช้ได้

ที่ว่าหลวงพ่อบอกว่าจับให้ได้ๆ อย่างนี้ถูกไหม ให้หลวงพ่อบอกอธิบายด้วย

อธิบายเสร็จแล้ว ถ้าจับได้นะ เราตั้งสติขึ้นไป เราพุทโธ เขาบอกเขากลับมาอยู่ที่ผู้รู้ อยู่ที่พุทโธ ทำของเราไปเรื่อยๆ แล้วมันจะเจออาการแบบนั้น ถ้าเจออาการแบบนั้นนี่เป็นความดีของเรา

ให้มันเป็นความจริง แล้วตั้งสติไว้นะ เสร็จแล้วเวลาปฏิบัติไป ทุกขั้นตอนมันจะมีกิเลสเข้ามาคอยสอด กิเลสของเรามันอยู่ในใจของเรา แล้วมันพยายามจะมีอำนาจเหนือคุณธรรมที่เราสร้างขึ้น เราทำสิ่งใดเข้าไป มันจะทำให้เราล้มลุกคลุกคลาน ยิ่งปฏิบัติละเอียดขึ้น มีความรู้มากขึ้น มารก็ละเอียดขึ้น

หลวงตาท่านเปรียบเทียบ เหมือนกับสวะอยู่บนน้ำ ถ้า น้ำขึ้น มันก็ขึ้นตาม น้ำลง มันก็ลงตาม จิตของเรา ถ้าจิตของเราต่ำต้อย กิเลสมันก็อยู่เหนือน้ำนั้น จิตของเราพัฒนาขึ้นเท่าไร กิเลสมันก็อยู่เหนือน้ำนั้น เพราะมันอยู่บนน้ำ

นี่ไง ปฏิบัติดีขนาดไหนก็แล้วแต่นะ ระวัง ต้องตั้งสติตลอด เพราะว่าสวะนี้สิ่งเจือปนนี้มันอยู่บนน้ำ น้ำลง มันก็ลงตาม น้ำขึ้น มันก็ขึ้นตาม ปฏิบัติดีขนาดไหน ถ้าเราประมาท มันทำให้เราผิดพลาดได้ คือจะบอกว่าไม่ให้ประมาท ให้ตั้งใจ ตั้งใจทำของเรา นี่สมบัติของเรา สมบัติของมนุษย์เิง

สิ่งที่เราได้อยู่ปัจจัยเครื่องอาศัยนี้มันเป็นเรื่องบุญเรื่องกุศลนะ แต่ถ้ามันปฏิบัติแล้วมันจะเป็นคุณสมบัติของเรา

อันนี้ในเว็บไซต์นะ อันนี้จบ พูดถึงว่า ถ้าเขาเห็นว่าความคิดมันส่งต่อทอดๆ ที่เขาจับได้ไม่ใช่ใหม่ ที่ว่าหลวงพ่อก็ให้จับได้ๆ

ถ้าใช่แล้วเขาบอกว่า หนูก็ปฏิบัติไม่ค่อยได้ แต่มันดันอยากจะทำ เขาว่านะ เขาเขียนเองนะ

อันนี้ก็เหมือนกัน ถ้าบอกว่าใช่ล่ะ อย่าไปคุย ทำให้ดี ทำของเราให้ดี ให้มันจริงจัง เพราะกิเลสมันคอยทำให้เราผิดพลาดอยู่แล้ว เราตั้งใจของเรา ทำประโยชน์กับเราให้มันใช้ได้ อันนี้จบ

อันนี้คำถามนะ

ถาม : จิตใจที่มีความคิดไม่ดีไม่งามผุดขึ้นมาทั้งที่เราไม่อยากจะเกิดขึ้น เราจะทำอย่างไรเวลาเกิดขึ้น หรือมีวิธีอบรมจิตอย่างไรไม่ให้ความคิดไม่ดีเกิดขึ้นเจ้าคะ ทำอย่างไรให้จิตใจตั้งมั่นเข้มแข็งและมีกำลังใจกำจัดกิเลส

ตอบ : เอาข้อ ๑. ก่อนนะ ข้อ ๑. ถ้าสิ่งใดที่มันเกิดขึ้น ความคิดอะไรที่มันเกิดขึ้นนะ มันเกิดขึ้นสิ่งที่ไม่ดีไม่งาม สิ่งนี้มันเป็น เราใช้คำว่า “เป็นจิตนิสัย เป็นของเดิม”

เวลาพระโพธิสัตว์ เวลาปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก เวลาท่านประกาศธรรมนะ ท่านบอกว่า เรามีเวลาน้อย อายุเราแค่ ๘๐ ปี พระพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ มีถึง ๘๐,๐๐๐ ปี

ถ้า ๘๐,๐๐๐ ปีมันก็เข้ามาตรงนี้ไง ตรงที่ว่าเวลาสร้างความเป็นพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย สิ่งที่มีสร้างมา มันสร้างมาแตกต่างกันนะ ความสร้างมาแตกต่างกัน แตกต่างคือเวลา คือจำนวนที่มากขึ้นและน้อย ถ้าจำนวนที่น้อย ผลก็ตอบสนองได้น้อย ถ้าจำนวนที่มาก ผลตอบสนองที่ได้มาก ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ ท่านถึงมีอำนาจวาสนาไง

พระสมณโคดมของเราถึงได้บอกว่า เราอำนาจวาสนาน้อย อายุเราแค่ ๘๐ ปี แล้วเราวางศาสนาไว้อีก ๕,๐๐๐ ปี

๕,๐๐๐ ปีกับ ๘๐,๐๐๐ ปี เวลานั้นแตกต่างกันมาก แต่มันก็เป็นอริยสังข์เดียวกัน เราเอานี้เป็นพยาน เป็นพยานการยืนยันความคิดใจ ความคิดมันเกิดขึ้น เกิดขึ้นมันต้องมีที่มาที่ไป เพราะอะไร เพราะเราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าเราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราไปทำอะไรได้ ภาชชาติได้ เราทำอะไรได้ไว้ มันก็ฝังเป็นบุญเป็นกรรมมา

พอฝังเป็นบุญเป็นกรรมมา แต่ในชาติปัจจุบันนี้ พอในชาติปัจจุบันนี้ เราเกิดเป็นมนุษย์ เรามาเกิดในพระพุทธศาสนา เราอยากจะประพฤติปฏิบัติใช้ใหม่ เราอยากจะทำคุณงามความดี ถ้าคุณงามความดีนะ เวลาคุณงามความดี สิ่งที่มีนเป็นพันธุกรรมมันก็จะแสดงตัวของมันออกมา

มีนะ บางคนมาหาเรา บอก “หลวงพ่อ เดินเข้ามาใกล้พระพุทธรูปไม่ได้เลย ยิ่งเดินเข้าใกล้พระพุทธรูป เสียงที่มันคิดติเตียนจะออกมาเยอะมาก ต้องอยู่ห่างๆ” แต่เขาก็บอกว่า “หนูศรัทธามากนะ หนูเชื่อมั่นในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์มากนะ”

ใช่ ใ้เชื่อมั่นมั่นเชื่อมั่นในชาติปัจจุบันนี้ไง แต่สิ่งที่มันเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นมาจากสิ่งที่เรารักษาควบคุมใจ เพราะมันเกิดจากจิตใต้สำนึกมันควบคุมไม่ได้ ทีนี้มันควบคุมไม่ได้ ทีนี้เวลามันเกิดขึ้นมา เวลามันเกิดขึ้นมา ถ้าเราไม่มีสติปัญญา เวลาเราไม่เข้ามาปฏิบัติ เวลาเกิดขึ้นอย่างนั้น เราก็มั่นมั่นเป็นความคิดเรา

แต่พอเราเข้ามาศึกษา เราเป็นชาวพุทธเข้ามาศึกษาพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาบอกศีล ศีลคือความปกติของใจ ถ้าใจมันคิดอย่างนี้มันไม่ปกติ เพราะเรามีธรรมชาติของพระพุทธเจ้าครองใจ พอครอง มันรู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด ถ้ารู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด เราก็ยึดตรงนี้ ยึดเอาตรงศีลขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่ตั้ง เพราะเราถือศีล เรามีศีล เรามีศีล เรามีธรรม ฉะนั้น สิ่งที่มีมันเกิดขึ้นมา เราถึงรู้ว่ามันความคิดไม่ดี ความคิดไม่ดี เราก็ต้องแก้ไข

ถ้าเราแก้ไขนะ หนึ่ง ถ้าเรามีสติปัญญา พอคิดไม่ดี เราบัตทิ้งได้ สิ่งนี้ไม่ดี ไม่ควรคิด แต่ถ้ามันมีกำลังที่เหนือกว่า เรามีสติยับยั้งไว้ ยับยั้งไว้ แล้วเวลาเราสวดมนต์ทำวัตร เราจะบอกว่ให้ขอขมาลาโทษพระพุทท พระธรรม พระสงฆ์

ไอ้กรณีอย่างนี้มันเป็นของเก่า มันเป็นของเก่าคือของที่มันสะสมมาอยู่จิตใต้สำนึก มันแสดงออกมาเฉยๆ แต่ถ้าในปัจจุบันนี้ เรามีสติมีปัญญานะ เราก็ขอขมาลาโทษ ขอขมาลาโทษกับพระพุทท พระธรรม พระสงฆ์ **รัตนตตเย ปมาเทน** ขอขมาพระพุทท พระธรรม พระสงฆ์ นี้ขอขมา ถ้าเราไม่มีสิ่งใดไว้ สิ่งนี้จะไม่เกิด

นี่พูดถึงว่ ถ้าความคิดสิ่งที่ไม่ดีไม่งามมันเกิดขึ้น แล้วเราไม่ยากให้เกิดขึ้น ไม่อยากให้เกิดขึ้น ขอขมาลาโทษไป ขอขมาลาโทษพระพุทท พระธรรม พระสงฆ์ มันมีที่มาจากที่ไปแล้วเราขอขมาลาโทษ แล้วเราตั้งใจปฏิบัติ มันจะแก้กันที่นี้ ถ้ามันแก้ที่นี้ เราตั้งใจตั้งสติ แล้วตั้งใจของเรา สิ่งนี้ถ้ามันเกิดขึ้น มันก็เบาลง เบาลงเพราะเรามีสติ เรารู้ทัน เรารู้ทันนะ พอรู้ทันแล้วเราไม่คิด เราห้ามคิด คือเราเปลี่ยนอารมณ์ เราคิดเรื่องใหม่ เรื่องนี้เราวางไว้ๆ ค่อยๆ แก้ไปอย่างนี้

กรณีอย่างนี้มันก็เหมือนกรณีเรานั่งหลับ กรณีนั่งหลับหรือคนตัวโยกตัวคลอน เราค่อยๆ แก้ ค่อยๆ แก้ มันไม่หายทีเดียว แต่มันจะเริ่มพัฒนาดีขึ้นๆ เวลาคนนั่ง เวลา นั่งไป มันจะมีอาการเอียง มีอาการโยกคลอนต่างๆ เราชั่งตรงนี้ไว้ มันจะแก้อย่างนี้

“หรือมีวิธีอบรมอย่างใดไม่ให้มีความคิดไม่ดีเกิดขึ้น”

มันก็ไม่อยากให้เกิดขึ้น แต่ถ้ามันมี ภาษาเรานะ มันมีเชื้อเดิมของมันไง พันธุกรรมๆ พันธุกรรมของจิต แต่พันธุกรรมของจิตย้าคิดย้าทำ ถ้าใครย้าคิดย้าทำกับ อารมณ์ของตัวเองเดิมๆ อย่างนั้น มันก็จะทำให้คนคนนั้นมันนิสัยใจคอแบบนั้น

แต่ถ้าความคิดอย่างนี้ เราแก้ไขของเรา เราไม่ย้าคิดย้าทำ เราพยายามคิดเรื่องอื่น พยายามสร้างคุณงามความดี มันก็แก้ไขสิ่งนี้ไปได้ นี่พูดถึงความคิด

“ทำอย่างไรให้จิตตั้งมั่น เข้มแข็ง และมีกำลัง”

ไอ้จิตตั้งมั่น จิตเข้มแข็งนี่นะ ไอ้ตั้งมั่น ตั้งมั่นเพราะทำสมาธิ ถ้าเรามีสมาธิ เราฝึกหัดของเราบ่อยๆ ครั้งเข้า เพราะเวลาหลวงตาท่านบอกว่าท่านอยู่กับหลวงปู่มั่น เวลาหลวงปู่มั่นท่านเทศน์นะ จิตท่านลง ท่านบอกว่าจิตดับไป ๓ วัน

คำว่า “จิตดับ” พอจิตดับ คนเขาบอกว่ามันดับไม่ได้มันอะไร ก็คิดกันไป คำพูดของคนนี่นะ มันอยู่ที่ว่าใครรับรู้อารมณ์อย่างใด

คำว่า “จิตดับของหลวงตา” ท่านดับจากความคิดฟุ้งซ่าน ธรรมดาคนมันก็มีความรู้สึกนึกคิด แต่เวลาฟังเทศน์หลวงปู่มั่นนะ ถ้าคืนไหนหลวงปู่มั่นเทศน์แล้วจิตท่านลงดินนะ ท่านบอกว่าจิตท่านดับไป ๓ วัน คือมันไม่รู้รู้อะไรเลย มันไม่ส่งออก ๓ วัน สบาย มันอยู่ของมัน นี่ตั้งมั่น มันไม่ส่งออกไปเลย มันมั่นคงของมันไง มันเอกเทศเลย อยู่นี้สบาย ๓ วัน

ท่านบอกว่าเวลาฟังเทศน์หลวงปู่มั่นนะ บางวันจิตดับถึง ๓ วัน ดับจากอารมณ์ ความฟุ้งซ่าน มันไม่ได้ดับตัวมันเอง ไม่มีหรอก

เขาบอกดับตัวมันเอง เขาว่าคนตายเท่านั้นไง คนมีชีวิตอยู่มันดับได้อย่างไร เพราะจิตมันดับไม่ได้

แต่ดับจากความฟุ้งซ่าน นี่จิตตั้งมั่น

๑. จิตตั้งมั่นเกิดจากกำลังของเราทำสมาธิหนึ่ง

๒. เกิดจากอำนาจวาสนา

คนเราจิตใจเข้มแข็งมีอำนาจวาสนา ถ้าในทางโลกเขาเรียกว่าเป็นไปโดยธาตุ ธาตุ เข้ากันโดยธาตุ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดถึงลูกศิษย์ของพระสาวี บุตรเป็นปัญญาวิมุตติหมด ฉลาดมาก ผู้ที่ฉลาดจะคบกับผู้ที่ฉลาด ลูกศิษย์ของพระโมคคัลลานะ พวกที่มีฤทธิ์ พระโมคคัลลานะมีฤทธิ์ แล้วใครทำเจตวิมุตติทางฤทธิ์จะคุยกับพระโมคคัลลานะเข้าใจง่าย แล้วอยู่ในสังคมนั้น ลูกศิษย์ของเทวทัตลามกทั้งหมด มันเข้ากันโดยธาตุ มันชอบ คือมันตรงจริต เห็นแล้วมันถูกใจ มันไปหมดเลย นี่มันโดยธาตุ

ฉะนั้น สิ่งนี้มันเป็นพันธกรรม ถ้าเราทำของเรา เราตั้งใจของเรา เราทำคุณงามความดีโดยธาตุ โดยธาตุ พัฒนาขึ้นมา มันก็เข้มแข็ง

ไอ้ที่พูดถึงความเข้มแข็ง ความเข้มแข็ง จิตใจเข้มแข็ง จิตใจที่มีหลัก เพราะเขาทำคุณงามความดีของเขา เขาได้สร้างสมบุญญากิจการของเขาเป็นภพเป็นชาติ นิสัยคนนะ คนที่อ่อนไหว คนที่เชื่อคนง่าย บางคนแบบว่าแข็งจนไม่ฟังใครเลย ที่อ เอ็งก็ฟังเขาบ้างสิ แหม! ไม่ฟังใครเลย อันนี้มันก็ไม่ใช่ว่าเรื่อง เห็นไหม

เราเข้มแข็ง แต่เราก็ต้องมีเหตุมีผลฟังเขาหน่อย ฟังเขาบ้าง ฟังแล้ว เหตุผลเรา มาใคร่ครวญ เราแยกได้นี้ อะไรผิดอะไรถูก เราแยกได้ เราฟังเขา ฟังเขาไม่ได้เสียหาย แต่มันตั้งมั่น คือชักจูงยาก ไม่ไปกับเขา กรณีนี้ บุญกุศลอย่างนี้สำคัญมากนะ

เราเห็นทางโลก แชร่ลูกโซ่ พูดทุกที เฮ้ย! เอ็งไปเชื่อเขาได้อย่างไร อยู่ดีๆ เอาเงินไปให้เขา มันทำได้อย่างไรวะ แล้วก็เป็นอย่างนี้ เป็นซ้ำเป็นซากๆ เรามาคิดถึงหลัก ด้วยปัญญา มนุษย์เราไม่ควรเียงขนาดนั้นนะ ทำไมเงินในกระเป๋าไปควักให้เขาได้อย่างไรวะ ทำไมคิดได้อย่างนั้นนะ มันคิดแล้วมันแปลกใจนะ แปลกใจมาก ทำไมเป็นอย่างนั้นล่ะ

แต่ประสาเรานะ นี่เป็นพระ คืออย่างหนึ่ง เขาไม่ค่อยมาหลอก ถ้าเป็นโยม เขาจะมาหลอกก็ได้ เวลาเขามาหลอก เขามาพูดยกย่องหน่อยเดียว เชื่อเขาอีก พูดอยู่อย่างนี้ ถ้าใครมายกหน่อย “ไอ้โฮ! ท่านพระสงฆ์เป็นคนดี เป็นคนที่มีเมตตา ช่วยโลกมาเยอะ” ไอ้โฮ! มันจะควักสตางค์แล้วนะ มันจะควักสตางค์แล้ว “ไอ้โฮ! นี่เป็นคนเมตตามากเลย เขาร่ำลือเลยว่าหลวงพ่อบอกแจกเงินเลยละ” มันจะจ่ายเลย มันจะเอา เขามายกย่องเรา นี่ไปเลย

นี่พูดถึงความตั้งมั่นใจ ความเข้มแข็ง ความตั้งมั่น มันอยู่กับจิตนิสัย นิสัยของคน นิสัยของคนกว่าจะได้มา เด็กๆ แต่ละคน นิสัยแต่ละนิสัย อำนาจวาสนาจริงๆ นะ พ่อแม่ได้มา พันธุกรรมพ่อแม่ได้มา ได้มาแต่ร่างกาย ครั้งหนึ่งของพ่อ ครั้งหนึ่งของแม่ มนุษย์คนหนึ่งของพ่อของแม่คนละครั้ง ออกมาเป็นเรา นี่ร่างกายนะ แต่จิตใจของเขาทั้งหมด ปฏิสนธิจิตของเขา

แล้วถ้าเราได้อะไรที่ดี ดีกว่าจิตที่มีเมตตา ดวงจิตที่มีปัญญาเนะ โอ้โฮ! เขาจะพัฒนา เป็นอย่างไรก็ได้เป็นคนดี เขาจะผิดไปบ้างเป็นครั้งคราว เดี่ยวเขาก็กลับมาดี แต่ถ้านั้นนะ จิตใจของเขาประชดประชันชีวิตตลอด ทำแต่ความพอใจของเขา พ่อแม่นี้ทุกข์มาก พยายามจะช่วย

นี่พูดถึงความเข้มแข็ง แต่ความตั้งมั่น ความตั้งมั่นเราทำของเราได้ ฉะนั้นว่าจะมีกำลังที่กำจัดกิเลส ทุกคนก็อยากจะกำจัดกิเลส แต่เวลาปฏิบัติไปแล้ว ถ้าเรามีสติไว้ เวลาปฏิบัติต้องพยายามเชื่อกาลามสูตร ความเชื่อกาลามสูตร กาลามสูตร อย่าให้เชื่อว่าเป็นอย่างนั้น อย่าให้เชื่อว่าเป็นอย่างนั้น เพราะว่ากิเลสมันบังเงา

เวลากิเลสมันบังเงานะ กิเลสอยู่กับเรา กิเลสมันอยู่จิตใต้สำนึก เวลาเราพูดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเยี่ยมมาร “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้า เจ้าจะเกิดบนหัวใจของเราไม่ได้อีกเลย”

“มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา” เวลาเราดำริ มีความดำริอยากคิดอยากทำอะไร “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา” พอเราดำริ มารก็เกิด มารก็ตามมา พอมารตามมา เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามานี้เราก็เข้าใจ “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา” มารมันก็รู้

ฉะนั้น เวลาปฏิบัติไปนะ “ว่างๆ โอ้ย! อย่างนี้เป็นมรรค โอ้ย! อย่างนี้สมุจเฉทปหาน” นี่มารมันสรวลรอยตลอด ทั้งๆ ที่เราจะกำจัดมันนะ

ฉะนั้น ถ้ากาลามสูตร อย่าเพิ่งเชื่อ ใจ เวลาปฏิบัติมันว่างๆ ว่างๆ มีสติหรือเปล่า ว่างๆ มันมีกำลังไหม ว่างๆ มันมีความรู้สึกจริงหรือเปล่า แล้วเราก็ทำซ้ำๆ ถ้ามันพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์เขาคิดได้แล้วเขาต้องพิสูจน์ พิสูจน์ทดสอบ ถ้ามันถูกต้อง ทดสอบยังใช้ได้ ทดสอบยังถูกต้องอยู่ เออ! อย่างนี้ชักมีหลัก

ภาวนาเราก็เหมือนกัน อย่าเพิ่งเชื่อ กาลามสูตร อย่าเพิ่งเชื่อ แล้วพยายามปฏิบัติของเราไปเรื่อยๆ แล้วถ้ามันเป็นจริง ความจริงมันก็คือความจริง พิสูจน์อย่างไรก็เป็นความจริง เพราะมันเป็นความจริงอยู่แล้ว มันเป็นความจริงอยู่แล้ว แล้วเราถึงพิสูจน์ยิ่งตรวจสอบ มันยิ่งชัดเจนๆๆ ขึ้น ชัดเจนจนเวลามันสมุจเฉท มันเป็นสมบัติของเราเลย

มันเป็นจริงอยู่แล้ว ตรงนี้ถ้าเราตรวจสอบแล้วมันก็เป็นคุณสมบัติของเราใช่ไหม ไม่ใช่เราจะไปเชื่อเลยหรือตามเขาไปเลย อันนั้นเรายังไม่เชื่อใจ

นี่พูดถึง “ทำอย่างไรให้จิตตั้งมั่น เข้มแข็ง และมีกำลังใจกำจัดกิเลส”

นี่เราพูดถึงตั้งแต่ที่มาที่ไปเลย ที่มาที่ไปคือว่าทุกคนมันมีเบื้องหลังมา ทุกคนมีอดีตชาติมา ไม่ใช่เวลาเราเกิดมาประชาธิปไตย เกิดเป็นมนุษย์แล้วเท่ากันหมด แต่ที่มาไม่เหมือนกัน ที่มาไม่เหมือนกัน คนสร้างบุญกุศลมาแตกต่างกัน แต่มาเกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน แต่กำลังของจิต อำนาจวาสนาของคนถึงไม่เหมือนกัน

ทีนี้เวลาปฏิบัติไปแล้วครูบาอาจารย์ท่านดูตรงนี้ ท่านดูตรงนี้ ดูจิตดูนิสัย ดูเวลาปฏิบัติไปให้ตรงกับกิเลสของตัวเอง ให้ตรงกับสิ่งที่ข้อมูลที่เราต้องไปแก้ไข แล้วถ้าใครแก้ไขใจที่นั่น แก้ไขถูกต้องอันนั้น ผัวะ! มีคุณธรรมขึ้นมาเลย มันทำอย่างนั้น นี่เป็นความจริงอย่างนั้น

แต่ถ้าไปศึกษามา จำมา สูตรสำเร็จ สาธารณะ ยังไม่เป็นของใคร แต่เราปฏิบัติเวลาเป็นจริงแล้วมันจะเป็นของเรา ถ้าเป็นของเรา มันจะเป็นอัตตสมบัติ

หลวงตาท่านเน้นย้ำมาก พระต้องมีสมบัติ สมบัติของพระคือศีลคือธรรม ศีลธรรมนี้เป็นสมบัติของพระ ทางโลกเขา สมบัติของเขาคือแก้วแหวนเงินทอง ชื่อเสียง กิตติศัพท์กิตติคุณ แต่สมบัติของพระ อัตตสมบัตินี้ต้องเป็นศีลเป็นธรรมในหัวใจของพระ เอวัง